

JKI Data Sheets

Plant Diseases and Diagnosis

Tamara CORCOBADO SÁNCHEZ

Phytophthora ja
Quercus ilex L. (rautatammi)

Imprint

The open access series „JKI Data Sheets – Plant Diseases and Diagnosis“ is a publication that publishes original papers, pathogen descriptions, findings and reports on biotic and abiotic causes of crop diseases and crop damage.

All manuscripts submitted for publication in the JKI Data Sheets are peer-reviewed by at least two independent referees while the anonymity of author(s) is preserved.

All contributions are made available under the Creative Commons licence. This allows you to use and distribute the whole work or parts of the work at no charge as long as you use it only for noncommercial purposes, name the author(s) and source(s) and do not modify the work.

Publisher/Editor-in-Chief: Dr. Georg F. Backhaus, Präsident und Professor
Julius Kühn-Institut, Federal Research Centre for Cultivated
Plants
Erwin-Baur-Str.
27
D-06484 Quedlinburg

Managing Editor: Dr. Olaf Hering, Information Centre and Library
Julius Kühn-Institut
Königin-Luise-Str.
19
D-14195 Berlin
E-Mail: redaktion.datasheets@jki.bund.de

Submission of manuscripts: Please go to the journal's website at <http://pub.jki.bund.de/>

ISSN: 2191-1398

DOI 10.5073/jkidspdd.2012.003

Quercus ilex (Rautatammi)

Quercus ilex L. (rautatammi) on eteläeurooppalainen puu, joka kasvaa Välimeren nahkealehtisellä kasvillisuusvyöhykkellä ja on yksi alueen indikaattorilajeista (Plieninger ym., 2004); (levinneisyys: <http://www.discoverlife.org>). Aina vihanta *Q. ilex* kasvaa erilaisissa ilmasto-oloissa (puolikuvassa, kosteassa ja erittäin kosteassa) ja maaperissä. Rautatammi kasvaa 25 m korkeaksi puuksi. Rautatammen nahkeat lehdet ovat sileät ja kovat ja niiden muoto vaihtelee miltei pyöreästä pitkulaiseen, osassa on piikkijä, osassa ei. Laji jakaantuu kahteen ala-lajijin: *Q. ilex* subsp. *ilex* ja *Q. ilex* subsp. *ballota* (syn. *Q. rotundifolia*). Iberian niemimaalla se on tyyppillinen puu samoin kuin muilla nk. dehesa alueilla Euroopassa, joissa harjoitetaan samanaikaisesti sekä maa- että metsätaloutta. Näillä alueilla kasvatetaan karjaa, tuotetaan terhoja karjan ravinnoksi, puuta energialähteeksi ja korjataan viljelykasvisatoja. Ekologisesti ja sosiaalisesti dehesa-alueet ovat merkittäviä ympäristöjä sekä luonnonlle että ihmisiille.

Phytophthora-lajit

Rautatammissa, joissa näkyy tyyppillisiä *Phytophthora*-tartunnan oireita on saatu eristettyä seuraavia *Phytophthora*-lajeja, joko suoraan puusta tai maasta puiden ympäriltä:

Phytophthora-lajit	Oireet	Viitteet
<i>cinnamomi</i> (yleisin laji)	harsuuntumista lehlien värin muuttumista ja nuutumista kuolleita oksia tervamaista vuotoa rungossa juurten lahoamista	Brasier ym., 1993 ; Sánchez ym., 2002
<i>cryptogea</i>	kasvun taantumista	Scetu ym., 2012
<i>gonapodyoides</i>	harsuuntumista lehlien värin muuttumista ja nuutumista kuolleita oksia tervamaista vuotoa rungossa juurten lahoamista	Corcobado ym., 2010
<i>psychrophila</i>	harsuuntumista lehlien värin muuttumista ja nuutumista kuolleita oksia tervamaista vuotoa rungossa juurten lahoamista	Pérez-Sierra ym., 2012, Scetu ym., 2012
<i>quercina</i>	harsuuntumista lehlien värin muuttumista ja nuutumista kuolleita oksia tervamaista vuotoa rungossa juurten lahoamista	Pérez-Sierra ym., 2012, Scetu ym., 2012
<i>syringae</i>	harsuuntumista lehlien värin muuttumista ja nuutumista kuolleita oksia	Pérez-Sierra ym., 2012

Seuraavien lajen tiedetään tarttuvan *Q. ilexin* taimiin taimitarhoilla: *P. cinnamomi*, *P. cryptogea*, *P. drechsleri*, *P. cambivora* ja *P. gonapodyoides* (Sánchez ym., 2004; Jung, 2011).

Oireet (kuvat)

Phytophthora lajit voivat tarttua kasvin eri osiin ja yleisimmät oireet *Q. ilex*illä ovat:

Latvus: harsuuntuminen, lehtien värin muuttuminen ja nuutuminen, oksien kuoleminen (Gallego ym., 1999).

Runko: korot ja tervamainen vuoto (Gallego ym., 1999).

Juuret: mustuminen ja laho (Corcobado ym., 2011).

Sekaannusta voi aiheuttaa

Samantapaisia oireita voi seurata myös muista syistä. Kuivuus itsessään aiheuttaa tammille harsuuntumista, lehtien kalpeutta ja nuutumista, joista jokainen voi olla myös *Phytophthora*-tartunnan oire tai joita kaikkia *Phytophthora*-tartunta pahentaa. *Botryosphaeria* suvussa on myös patogeeneja, jotka voivat aiheuttaa runko- ja oksakoroja sekä lehtien kellastumista ja nuutumista (Sánchez ym., 2003). Vain heikentyneet *Q. ilex* puut saavat *Biscogniauxia mediterranea* tartunnan. Tauti näkyy lehtien kellastumisena, harsuuntumisena, vesiversoina ja runkuvuotoina (Jiménez ym., 2005). Oireiden synn täsmennäminen vaatii usein näytteidenottoa ja analysointia laboratoriossa.

Taudinkulku

Taudin kulku voi olla i) nopeaa joilloin lehdet jäävät puihin, vaikka puu on jo kuollut tai ii) hidasta, jolloin koko latvus harsuuntuu vähitellen yläoksista lähtien (Gallego ym., 1999). Taudinkulkuun vaikuttavat suuresti kasvupaikka- ja ympäristötekijät kuten maan rakenne, happamuus, ilmasto-olot ja paikan topografia, jotka kaikki vaikuttavat veden ja ravinteiden saatavuuteen ja sitä kautta puiden hyvinvointiin ja kestävyyteen taudinaliheuttajia vastaan.

Diagnostiikka

Pelkkien oireiden perusteella ei voida olla varmoja siitä, että kyseessä on *Phytophthora*-tartunta. Nykyään on saatavissa immunologiaan tai molekyylibiologiaan perustuvia kaupallisia työkaluja, joiden avulla voi helposti testata onko kasvin soluissa *Phytophthora*aa vai ei. Jotkut näistä testipaketeista on suunniteltu tunnistimaan tiettyjä lajeja, osa tunnistaa vain suvun. Mikrobienv eristäminen ja viljely varmistaa niiden elävyyden ja morfologiset mittaukset ja tiettyjen geenialueiden sekvensointi lajimääritysken.

Katsa myös: <http://forestphytophthoras.org/key-to-species>, <http://www.phytophthoradb.org>, <http://phytophthora-id.org/> ja Martin ym. (2012).

Kasvinsuojelun asiantuntijat auttavat myös tunnistuksessa (löytyvät seuraavassa kappaleessa olevasta listasta).

Jos epäillään *Phytophthora*-tartuntaa

Ota yhteyttä kasvinsuojelun asiantuntijoihin, joiden nimet ja yhteystiedot ovat maittain seuraavassa luetelossa:

Austria:

- Bundesforschungs- und Ausbildungszentrum für Wald, Naturgefahren und Landschaft (BFW) Federal Research and Training Centre for Forests, Natural Hazards and Landscape (BFW) Seckendorff-Gudent-Weg 8, 1131 Vienna, Austria; <http://www.bfw.ac.at/>
- Österreichische Agentur für Gesundheit und Ernährungssicherheit Austrian Agency for Health and Food Safety, Institute for Sustainable Plant Production Spargelfeldstraße 191, 1220 Vienna; <http://www.ages.at>

Belgium:

- Département Sciences du Vivant, Centre Wallon de Recherches Agronomiques Life Sciences Department, Walloon Agricultural Research Centre Rue de Liroux 4, B-5030 Gembloux; Anne CHANDELIER | a.chandelier@cra.wallonie.be
- Instituut voor Landbouw- en Visserijonderzoek (ILVO), Eenheid Plant - Gewasbescherming Institute for Agricultural and Fisheries Research, Plant Sciences Unit – Crop Protection - Gewas- bescherming Burg. van Gansberghelaan 96 bus 2, 9820 Merelbeke Kurt HEUNGENS | kurt.heungens@ilvo.vlaanderen.be

Bulgaria:

- Българска Агенция по безопасност на храните: Централна лаборатория по карантина на растенията plant protection regional services: <http://www.babh.govtment.bg/en/labs.html>
- Агробиоинститут, Селскостопанска Академия бул 8, Драган Цанков № 8, София 1164 Biotic Stress Group, AgroBioInstitute, Agricultural Academy 8 Dragan Tsankov blvd., 1164 Sofia Славчо Славов, sbslavov@abi.bg Slavtcho SLAVOV | sbslavov@abi.bg

Czech Republik:

Výzkumný ústav Silva Taroucy pro krajiny a okrasné zahradnictví, v.v.i
The Silva Tarouca Research Institute for Landscape and Ornamental Gardening, Publ.
Res. Insti- tute
Květnové náměstí 391, Průhonice, 252 67, Praha západ
Matěj PANEK | panek@vukoz.cz

Denmark:

- NaturErhvervstyrelsen, Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri The Danish AgriFish Agency, <http://www.naturerhverv.fvm.dk>
- Skov & Landskab, Det Biovidenskabelige Fakultet, Københavns Universitet Forest and Landscape, Faculty of Science, University of Copenhagen <http://www.sl.life.ku.dk>

Finland:

- Elintarviketurvallisuusvirasto Evira,
Kasvinterveysyksikkö Finnish Food Safety Authority
Evira, Plant Health Mustialankatu 3, FI-00790
Helsinki
http://www.evira.fi/portal/fi/kasvit/viljely_ja_tuotanto/metsanviljely/valvonta/
- Metsäntutkimuslaitos
Finnish Forest Research Institute
P.O. Box 18, FI-01301 Vantaa
Anna RYTKÖNEN | anna.rytkonen@metla.fi
- Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus
MTT Agrifood Research, MTT
FI-31600 Jokioinen
Päivi PARIKKA | paivi.parikka@mtt.fi.

France:

- Services Régionaux de l'Alimentation (SRAL) des Directions Régionales de l'Alimentation, de l'Agriculture et de la Forêt (DRAAF)
Regional Plant Protection services
<http://agriculture.gouv.fr/suivi-de-la-sante-des-forets> <http://agriculture.gouv.fr/services-deconcentrees>
- Laboratoire de Santé végétaux, unite de Mycologie, ANSES
French Agency for Food, Environmental and Occupational Health & Safety (ANSES)- Plant Health Laboratory, unit of mycology
Domaine de Pixérécourt Bat E., 54220 Malzéville, France;
<http://www.anses.fr/PNTC01.htm>; Nathalie SCHENCK |
Nathalie.schenck@anses.fr
Renaud IOOS | renaud.ioos@anses.fr
- Pôle interrégionaux du Département de la santé des forêts: Regional forest health survey organisation:
<http://agriculture.gouv.fr/departement-de-la-sante-des-forets>

Germany:

- Pflanzenschutzdienstellen der Bundesländer, Adressenliste siehe:
regional plant protection services, address list see:
<http://www.jki.bund.de/de/startseite/unser-service/linksammlung.html>
- Julius Kühn Institut – Bundesforschungsanstalt für Kulturpflanzen (JKI), Institut für Pflanzen- schutz in Gartenbau und Forst (JKI-GF)
Julius Kühn Institut - Federal Research Center for Cultivated Plants (JKI), Institute for Plant Protection in Horticulture and Forestry (JKI-GF)
Messeweg 11/12, 38104 Braunschweig,
Germany <http://www.jki.bund.de>
Sabine WERRES | sabine.werres@jki.bund.de

Greece:

- Ινστιτούτο Δασικών Ερευνών, 570 06 Βασιλικά, Θεσσαλονίκη,
Ελλάς Forest Research Institute, 570 06 Vassilika,
Thessaloniki, Greece <http://www.fri.gr>, info@fri.gr
- Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων & Τεχνολογίας Δασικών
Προϊόντων, Τέρμα Αλκμάνος, 115 28 Ιλίσια, Αθήνα, Ελλάς
Institute of Mediterranean Forest Ecosystems & Forest Products
Technology, Terma Alkmanos, 115 28 Ilisia, Athens, Greece
<http://fria.gr>, tsop@fria.gr

Hungary:

- Megyei Kormányhivatalok Növény- és Talajvédelmi Igazgatóságai
Regional offices of NFCSO, Directorate of Plant Protection and Soil
Conservation <http://www.nebih.gov.hu/elerhetosegek>
- MTA ATK Növényvédelmi Intézet
Plant Protection Institute, Centre for Agricultural Research, Hungarian Academy of Sciences
Herman Ottó u. 15, H-1022 Budapest, Hungary;
József BAKONYI | bakonyi.jozsef@agrar.mta.hu

Ireland:

- Department of Agriculture, Food and the Marine, Horticulture and Plant Health
Division Backweston Agri-Campus, Celbridge, Co. Kildare, Ireland
oliver.mcevoy@agriculture.gov.ie

Italy:

- COSVIR XI - Servizio fitosanitario centrale
Italian Phytosanitary Service
cosvir11@pec.politicheagricole.gov.it,
<http://www.politicheagricole.it/flex/cm/pages/ServeBLOB.php/L/IT/IDPagina/2341>
- Dipartimento per la Innovazione nei sistemi Biologici, Agroalimentari e Forestali,
Università degli Studi della Tuscia
DIBAF-Department for Innovation in Biological, Agro-food and Forest systems, University of
Tuscia
Via S. Camillo de Lellis snc
01100 Viterbo- Italy
Anna Maria VETTRAINO | vetrain@unitus.it
- Dipartimento di Gestione dei Sistemi Agroalimentari e Ambientali
Sezione Patologia vegetale, Università di Catania
Department of Agri-food and Environmental Systems Management, University of Catania
Via Santa Sofia, 100 95123 Catania Italy
Santa Olga CACCIOLA | olgacacciola@unict.it

Latvia:

- Valsts augu aizsardzības dienests
State Plant Protection Service <http://www.vaad.gov.lv/english/contacts/departments.aspx>

Netherlands:

Nationaal Referentie Centrum,
 Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit
 (NVWA) National Reference Centre, NPPO
 Netherlands Food and Consumer Product Safety
 Authority Ministry of Economic Affairs, Agriculture and
 Innovation Postbus 9102, 6700 Hc Wageningen,
 Nederland
 Johan MEFFERT | j.p.meffert@minlnv.nl

Norway:

Bioforsk Plantehelse
 Norwegian Institute for Agricultural and Environmental Research, Plant Health and
 Plant Protection Division
 Høgskoleveien 7, 1432 Ås, Norway;
 Venche TALGØ | venche.talgo@bioforsk.no

Poland:

Instytut Ogrodnictwa
 Research Institute of Horticulture, Dept. of Ornamental Plant Protection
 Konstytucji 3 Maja 1/3, 96-100 Skierniewice
 Leszek B. ORLIKOWSKI | leszek.orlikowski@inhort.pl

Portugal:

- Instituto de Conservação da Natureza e das Florestas –
 ICNF Institute for Nature Conservation and Forestry -
 ICNF <http://www.icnf.pt/florestas>
- Direcção de Serviços de Fitossanidade e de Materiais de Multiplicação de Plantas
 Directorate of Plant Health and Materials Multiplication of Plants
 Tapada da Ajuda, 1349-018
 Lisboa dsfmmp@dgadr.pt

Romania:

Institutul de Cercetari si Amenajari Silvice -
 ICAS, Forest Research and Management
 Institute
 Statiunea Brasov; Closca 13, 500040, Brasov, Romania,
 Danut & Florentina CHIRA | florichr@yahoo.com, chira@rdsbv.ro

Serbia:

- Институт за шумарство, Одељење за заштиту
 шума Institute of Forestry, Department of Forest
 Protection Kneza Višeslava 1
 11030 Belgrade,
 Serbia
www.forest.org.rs
- Institut za nizijsko šumarstvo i životnu sredinu, Zaštita šuma
 Institute of Lowland Forestry and Environment, Forest
 Protection Antona Čehova 13, 21000 Novi Sad, Serbia
www.ilfe.org

Slovenia:

Kmetijski inštitut Slovenije Agricultural Institute of Slovenia Hacquetova 17, 1001 Ljubljana, Slovenia Alenka MUNDA | alenka.munda@kis.si

Spain:

Grupo de Investigación en Hongos Fitopatógenos, Instituto Agroforestal Mediterráneo, Universitat Politècnica de València Polytechnic University of Valencia (UPV), Mediterranean Agroforestry Institute (IAM), Research group on Plant Pathogenic fungi Camino de Vera s/n, 46022 Valencia, Spain Ana Mª PÉREZ-SIERRA | aperesi@eaf.upv.es

Sweden:

SLU, Institutionen för Skoglig Mykologi och Växtpatologi Dept. of Forest Mycology and Plant Pathology Box 7026, 750 07 Uppsala Jan STENLID | Jan.Stenlid@slu.se

Switzerland:

Eidg. Forschungsanstalt für Wald, Schnee und Landschaft (WSL) Competence Center of Forest Protection (WSL) http://www.wsl.ch/dienstleistungen/waldschutz/index_EN

Turkey:

- Çankırı Karatekin Üniversitesi, Fen Fakültesi, Biyoloji Bölümü, Çankırı, Türkiye
Çankırı Karatekin University, Faculty of Science, Department of Biology, Çankırı, Turkey
Seçil AKILLI | secilakilli@gmail.com
- Ankara Üniversitesi, Ziraat Fakültesi, Bitki Koruma Bölümü, 06100, Kalaba, Ankara, Türkiye
Ankara Agricultural Faculty of Ankara University, Department of Plant Protection 06100, Kalaba, Ankara, Turkey
Salih MADEN | salihmaden@hotmail.com

United Kingdom:

- Tree Health Diagnostic & Advisory Service, Forest Research, Northern Research Station, Roslin, Midlothian EH25 9SY; ddas.nrs@forestry.gsi.gov.uk
- Tree Health Diagnostic & Advisory Service, Forest Research, Alice Holt Lodge, Wrecclesham, Farnham, Surrey GU10 4LH; ddas.ah@forestry.gsi.gov.uk

Torjunta

Phytophthorien leviämisen ja niiden aiheuttamien tautien torjuntaan suositellaan erilaisia menetelmiä. Niistä tärkeimmät on koottu seuraavaan:

- ❖ Menetelmiä, joilla voidaan vähentää *Phytophthora* tartuntoja ja lieventää oireita puilla:
 - Ristikukkaiskasvien kyntö maahan ja hajoamistuotteiden hyväksikäyttö (torjuntakeinoa tutkitaan; Morales- Rodríguez *ym.*, 2012).
 - Kalkitus (Serrano *ym.*, 2012).
 - Fosfiittien käyttö lento- lehvästö- ja runkolevyksenä tai injektiointina on estänyt tartuntaa tai lieventänyt oireita (Hardy *ym.* 2001).
 Tiedot mahdollisuudesta käyttää torjunta-aineita löytyvät TUKESin sivuilta (<https://kasvin suojeeluaineet.tukes.fi>).
- ❖ Menetelmiä, joilla leviämistä voidaan estää (McCabe, 2008):
 - On vältettävä ihmisten, karjan, kulkuneuvojen, työkoneiden ja laitteiden siirtoa alueilta, joilla tiedetään olevan *Phytophthora*-tartunta, puhtaille alueille varsinkin, jos maa on kosteaa.
 - Jalkineet, työkalut, työkoneiden ja kuljetusvälineiden pyörät olisi pestävä.
 - Otettava käyttöön hygieniapassi kasvintuotannossa.
 - Liikenne rajoitetaan vain yleisille teille.
 - Saastuneet alueet eristetään.
 - Muokkausta rajoitetaan.
 - Pidetään huolta maan kuivumisesta ja estetään vesien valuminen paikasta toiseen.
 - Vältetään ylläpidotusta, joka tiivistää maaperää.
 - Vaihdetaan viljelykasvit lajeihin, jotka eivät ole *Phytophthorien* isäntäkasveja
- ❖ *Phytophthorien* haitoista tiedottaminen:
 - Tautien tunnistaminen ja patogeenien elinolosuhteiden tunteminen.
 - *Phytophthorien* saastuttamien alueiden merkitseminen.

EPPO ja karanteenituhojat

Phytophthora lajit, joita esiintyy *Quercus ilex* puilla eivät kuulu Euroopan ja Välimeren maiden Kasvisuojelujärjestön (EPPO) listalle karenteenituhojista (<http://www.eppo.int/QUARANTINE/quarantine.htm>).

Kirjallisuus

1. Brasier, C.M., Robredo, F., Ferraz, J., 1993. Evidence for *Phytophthora cinnamomi* involvement in Iberian oak decline. *Plant Pathology* 42: 140-145.
2. Cooke, D.E.L., Schena, L., Cacciola, S.O., 2007. Tools to detect, identify and monitor *Phytophthora* species in natural ecosystems. *Journal of Plant Pathology* 89: 13-28.
3. Erwin, D.C., Ribeiro, O.K., 1996. *Phytophthora* diseases worldwide. APS Press, St. Paul, Minnesota. 562 s.
4. Corcobado, T., Cubera, E., Pérez-Sierra, A., Jung, T., Solla, A., 2010. First report of *Phytophthora gonapodyides* involved in the decline of *Quercus ilex* in xeric conditions in Spain. *New Disease Reports* 22: 33-33.
5. Jiménez, J.J., Sánchez, M.E., Trapero, A., 2005. El Chancro Carbonoso de *Quercus* I: Distribución y caracterización del agente causal. *Bol. San. Veg. Plagas* 31: 549-562.
6. Gallego, F.J., Pérez de Algaba, A., Fernández-Escobar, R., 1999. Etiology of oak decline in Spain. *Eur. J. For. Path.* 29: 17-27.
7. Hardy, G.E.St.J., Barrett, S., Shearer, B.L., 2001. The future of phosphite as a fungicide to control the soilborne plant pathogen *Phytophthora cinnamomi* in natural ecosystems. *Australasian Plant Pathology* 30 (2): 133-139.
8. Jung, T., 2011. *Phytophthora* diseases of trees- An increasing threat to forestry, horticulture and nurseries in the world. In: Meeting abstracts of II Reunión científica de sanidad forestal (Sociedad Española de Ciencias Forestales), Plasencia, Spain 42-43.
9. Martin, F.N., Abad, Z.G., Balci, Y., Ivors, K., 2012. Identification and Detection of *Phytophthora*: Reviewing Our Progress, Identifying Our Needs. *Plant Disease* 96(8): 1080-1103.
10. McCabe, S., 2008. Managing Phytophthora Dieback in Bushland: a Guide for Landholders and Community Conservation Groups. The Dieback Working Group, Western Australia. Fourth edition 2008.
11. Morales-Rodríguez, M.C., Picón-Toro, J., Palo, C., Palo, E.J., García, A., Rodríguez- Molina, M.C., 2012. *In vitro* inhibition of mycelial growth of *Phytophthora cinnamomi* by pellets of brassicas. In: Meeting abstracts of the Fourth Meeting of the IUFRO working party 07.02.09, *Phytophthora* in Forest and Natural Ecosystems, Córdoba, Spain, 100-101.
12. Pérez-Sierra, A., López-García, C., León, M., García-Jiménez, J., Abad-Campos, P., Jung, T., 2012. Species of *Phytophthora* associated with *Quercus* decline in the Mediterranean Park 'Carrascal de la Font Roja' (Spain). In: Meeting abstracts of the Fourth Meeting of the IUFRO working party 07.02.09, *Phytophthora* in Forest and Natural Ecosystems, Córdoba, Spain, 33-34.
13. Plieninger, T., Pulido, F.J., Schaich, H., 2004. Effects of land-use and landscape structure on holm oak recruitment and regeneration at farm level in *Quercus ilex* L. dehesas. *Journal of Arid Environments* 57: 345-364.
14. Sánchez, M.E., Caetano, P., Ferraz, J., Trapero, A., 2002. *Phytophthora* disease of *Quercus ilex* in southwestern Spain. *For Path* 32: 5-18.
15. Sánchez, M. E., Venegas, J., Romero, M. A., Philips, A. J. L., Trapero, A., 2003. El chancro de encinas y alcornoques causado por *Botryosphaeria* spp. en Andalucía. *Bol. San. Veg. Plagas* 29: 593-612.

16. Sánchez, M.E., Andicoberry, S., Trapero, A., 2004. Patogenicidad de *Phytophthora* spp. causan- tes de podredumbre radical de *Quercus ilex* spp. *ballota* en viveros forestales. Bol. San. Veg. Plagas 30: 385-401.
17. Scanu, B., Linaldeddu, B., Jung, T., Maddau, L., Franceschini, A., 2012. *Phytophthora* species occurring in declining oak ecosystems in Sardinia (Italy). Proceedings of the 6th IUFRO Working Party 7.02.09 "Phytophthora in Forests and Natural Ecosystems", 9th-14th September 2012, Córdoba, Spain, s. 107-108.
18. Serrano, M.S., Fernández-Rebollo, P., De Vita, P., Sánchez, M. E. 2012. Calcium mineral nutrition increases the tolerance of *Quercus ilex* to Phytophthora root disease affecting oak rangeland ecosystems in Spain. Agrofrest Syst: 1-7.

Lisätietoa

Phytophthora- Metsät: <http://forestphytophthoras.org/>

Phytophthora spp.: <http://www.forestry.gov.uk/fr/INFD-737ESG>, <http://oregonstate.edu/instruct/dce/phytophthora/>,
<http://www.europe-aliens.org/speciesFactsheet.do?speciesId=50625>, www.eppo.org

Phytophthora- Lajimääritys: <http://apsjournals.apsnet.org/doi/abs/10.1094/PDIS-08-11-0636>

Kiitokset

European COST Action FP0801-yhteistyöverkosto on mahdollistanut tämän työryhmä 1:n tekemän tiedotteen http://www.cost.eu/domains_actions/fps/Actions/FP0801

Tekijä

Tamara CORCOBADO
 SÁNCHEZ Universidad de
 Extremadura
 Ingeniería Forestal y del Medio Natural
 Avenida Virgen del Puerto 2, 10600, Plasencia,
 Spain tamicorsa@hotmail.com, asolla@unex.es

Suomennos

Arja LILJA
 Metsäntutkimuslaitos
 PL 18
 FI-01301 Vantaa

***Phytophthora* – oireita - *Quercus ilex* (rautatammi)**

Tyypillisiä oireita latvustossa - *Quercus ilex*

Vasen: *Phytophthora cinnamomi* – mikrobiin aiheuttama hitaasti etenevä tammentaanne, joka näkyy latviston harsuuntumisena

Oikea: *Phytophthora cinnamomi* – mikrobi on nopeasti tappanut puut ja lehdet ovat jäätneet kiinni

Oireita rungolla - *Quercus ilex*

Vuotava runkolaikku

Oireita taimien versoissa - *Quercus ilex*

Eri *Phytophthora*-lajien aiheuttamia muutoksia lehdissä, osa lehdistä karissut: *P. cinnamomi* (vasen), *P. gonapodyoides* (keskellä) ja *P. quercina* (oikea)

Oireita taimien juurissa - *Quercus ilex*

Vasen: *Phytophthora cinnamomi*-infektion seurausena hieno- ja sivujuuret ovat tuhoutuneet

Keskellä: *Phytophthora gonapodyoides* on mustuttanut juurta

Oikea: *Phytophthora quercina* on mustuttanut juurien kärjet